

Warszawa, dnia 10 czerwca 2010 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

SEKRETARIAAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.06.10, zał.
nr. 446, podpis.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 11.06.2010.

nr. 3318, podpis. Borusewicz

DGiKGhg-070-5/27494/10/MK

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem senatora Pana Andrzeja Owczarka z dnia 29 kwietnia 2010 r., przesłanym przy piśmie znak: BPS/DSK-043-2692/10, dotyczącym prowadzenia przez PGE Elektrownię Bełchatów S.A. badań geologicznych w ramach projektów prac geologicznych sporządzonych w celu rozpoznania geologicznego pod kątem podziemnego składowania dwutlenku węgla, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przyjęcie przez Polskę pakietu klimatyczno – energetycznego zobowiązuje do podjęcia szeregu działań zmierzających do redukcji emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Jednym z takich działań może okazać się w przyszłości zastosowanie na skalę przemysłową czystych technologii węglowych, do których m.in. zaliczana jest technologia wychwytywania, transportu i podziemnego składowania dwutlenku węgla, zwana technologią CCS (z ang. *Carbon dioxide Capture and Storage*). Podstawę prawną do wdrożenia technologii CCS na terenie państw członkowskich UE stanowi, wchodząca w skład wymienionego pakietu klimatyczno - energetycznego, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006, zwana dyrektywą CCS. Przed ewentualnym zastosowaniem technologii CCS na szeroką skalę, konieczne jest przeprowadzenie jej fazy demonstracyjnej w ramach „Programu Flagowego UE”, przewidującego budowę 10 - 12 obiektów demonstracyjnych tej technologii na terenie całej UE. W Polsce planowane jest uruchomienie dwóch projektów demonstracyjnych CCS (instalacja demonstracyjna do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla z bloku 858 MW w PGE Elektrowni Bełchatów S.A. oraz elektrownia poligeneracyjna w Kędzierzynie).

Zgodnie z dyrektywą CCS budowę obiektów demonstracyjnych CCS muszą poprzedzać szczegółowe badania geologiczne pod kątem możliwości bezpiecznego składowania dwutlenku węgla na terenie krajów UE. Obowiązek nałożony niniejszymi wytycznymi, dotyczący przeprowadzenia oceny możliwości bezpiecznego podziemnego składowania dwutlenku węgla, został nałożony także na przedsiębiorców, którzy zamierzają budować lub rozbudowywać bloki energetyczne o mocy powyżej 300 MW. Z przeprowadzonych dotychczas badań wynika, iż największy potencjał umożliwiający składowanie dwutlenku węgla z dużych zakładów przemysłowych (elektrowni) na terenie kraju posiadają głębokie solankowe poziomy wodonośne.

W związku z powyższym na terenie województwa łódzkiego na potrzeby PGE Elektrownia Bełchatów S.A. aktualnie realizowane są prace geologiczne w oparciu o zatwierdzone przez Ministra Środowiska, projekty prac geologicznych. Celem prac jest uszczegółowienie rozpoznania struktur geologicznych, wstępnie wytypowanych na podstawie materiałów archiwalnych dla podziemnego składowania dwutlenku węgla. Zaprojektowane między innymi na terenie Gminy Wodzierady i Dalików prace geologiczne

przewidują wykonanie badań grawimetrycznych i sejsmicznych na tym obszarze oraz wykonanie odwiertu badawczego „Pabianice IG-1”. Należy wyraźnie podkreślić, iż rozpoznawczy otwór wiertniczy „Pabianice-1” nie jest otworem służącym do zatłaczania dwutlenku węgla, a jedynie otworem o charakterze badawczym. Prowadzone prace geologiczne nie stanowią zagrożenia dla funkcjonowania i rozwoju terenów objętych tymi badaniami.

Pragnę wyjaśnić, że generalnie na lokalizację podziemnego składowiska dwutlenku węgla mogą być wybierane szczelne, głęboko występujące (1-2 km p.p.t.) struktury geologiczne, których naturalne właściwości zbiornikowe muszą zostać potwierdzone poprzez wykonanie badań geologicznych, geofizycznych, a w dalszej perspektywie czasowej również testami zatłaczania. Występujące na tak dużej głębokości wysokie ciśnienie oraz niska przepuszczalność skał uszczelniających potencjalny kompleks podziemnego składowania dwutlenku węgla, są czynnikami uniemożliwiającymi masowe przedostanie się dwutlenku węgla do wyżej położonych warstw skalnych oraz na powierzchnię. Dodatkowo podkreślam, że rozważane jako miejsca składowania poziomy solankowe występują powszechnie na obszarze województwa łódzkiego oraz znacznej części Niżu Polskiego.

Zatłaczanie dwutlenku węgla do głębokich poziomów solankowych w skali regionu nie powinno mieć istotnego wpływu na obniżenie regionalnego potencjału geotermalnego. Pomimo potencjalnych możliwości wykorzystania głębokich poziomów solankowych, zarówno w celach geotermalnych jak i składowania dwutlenku węgla należy stwierdzić, że istnieje możliwość rozwoju obu tych dziedzin. Do składowania dwutlenku węgla mogą być wykorzystywane poziomy uszczelnione i jednorodne. Natomiast dla geotermii najkorzystniejsze są strefy spękane o dużej przepuszczalności i możliwości poboru wody z dużą wydajnością. Dopiero szczegółowe badania geologiczne i geofizyczne będą mogły rozstrzygnąć o możliwości najbardziej efektywnego wykorzystania górotworu. Stąd prowadzenie rozpoznania w kierunku podziemnego składowania dwutlenku węgla może również przelożyć się na dopływ świeżych informacji na temat możliwości zastosowania geotermii.

Zauważając pilną potrzebę prowadzenia rzetelnych działań informacyjnych z zakresu CCS w 2008 roku zleciłem przeprowadzenie działań informacyjnych, w ramach których prowadzone są m.in. seminaria dla samorządów i mieszkańców podnoszące stan wiedzy na temat wszystkich aspektów geologicznego składowania dwutlenku węgla. Informowanie społeczeństwa na temat wszystkich aspektów podziemnego składowania dwutlenku węgla odbywa się w ramach krajowego programu „*Rozpoznania formacji i struktur do bezpiecznego geologicznego składowania CO₂ wraz z ich programem monitorowania*” i prowadzone jest przez ekspertów oraz badaczy naukowych reprezentujących największe krajowe ośrodki badawcze w zakresie geologii i górnictwa tj.: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Akademia Górniczo – Hutnicza, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Nafty i Gazu oraz Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych.

Z przykrością stwierdzam, że powyższe działania często są zagłuszane przez wzmożoną aktywność niektórych organizacji pozarządowych, które sterując zorganizowanym protestem przeciw podstawowym badaniom geologicznym i geofizycznym wygłaszają paranaukowe opinie powielane w odezwach i listach otwartych do samorządowców, często anonimowe lub podpisane przez osoby, których dorobek naukowy jest niemożliwy do zweryfikowania. W konsekwencji takich działań narasta sprzeciw lokalnych społeczności dla realizacji podstawowych badań geologicznych na terenach, na których wcześniej prowadzone były z powodzeniem analogiczne badania geologiczne np. w związku z poszukiwaniem złóż węglowodorów. Pragnę podkreślić, że takie postępowanie może w przyszłości doprowadzić do zablokowania budowy nowych mocy opartych na węglu w energetyce, wywierając negatywny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne kraju oraz utrudniając wywiązanie się Polski ze zobowiązań dotyczących ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a co za tym idzie do ponoszenia przez społeczeństwo znaczących dodatkowych kosztów związanych z wytwarzaniem energii.

Do wiadomości:

KPRM - Departament Spraw Parlamentarnych
(dot. Nr BPS/DSK-043-2692/10)

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY GEOLOG KRAJU
dr Henryk Jędrzejko Jezterski